คำวินิจฉัยของ นายสุจิต บุญบงการ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๔/๒๕๔๓ วันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๓

เรื่อง ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ก่อนประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเสนอเรื่องพร้อมความเห็นเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๘ กรณีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ก่อนประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๔๓

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง สรุปได้ว่า

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้รับหนังสือร้องเรียนจาก นางพรทิพย์ ธนศรีวนิชชัย ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา จังหวัดอุดรธานี ว่า การที่คณะกรรมการการเลือกตั้งออกระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ก่อนประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๔๓ ข้อ ๓ เพิ่มความเป็น ข้อ ๖ ทวิ ของระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ก่อนประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๓ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๓ ความว่า “ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ประกาศผลการเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ใดเกินกว่าหนึ่งครั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจวินิจฉัยโดยใช้คะแนนเสียงเอกฉันท์ให้ถือว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้นั้นมิได้เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งใหม่อีก” แล้วคณะกรรมการการเลือกตั้งอาศัยระเบียบดังกล่าวสั่งให้ นางพรทิพย์ ธนศรีวนิชชัย ไม่เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาใหม่ที่จะมีขึ้นในวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๔๓ ซึ่งนางพรทิพย์ ธนศรีวนิชชัย เห็นว่า ระเบียบดังกล่าวขัดกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ โดยชัดแจ้ง จึงมีหนังสือร้องเรียนมายังผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเพื่อขอให้ใช้อำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๘ เสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาหนังสือร้องเรียนแล้ว เห็นว่า ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ฯ ดังกล่าว มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญเนื่องจากรัฐธรรมนูญบัญญัติคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาไว้ในมาตรา ๑๒๕ และมาตรา ๑๒๖

รวมทั้งมาตรา ๑๒๔ ให้นำมาตรา ๑๐๕ และมาตรา ๑๐๖ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๘๗ บัญญัติว่า "บุคคลซึ่งจะมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ" ดังนั้น การพิจารณาถึงความเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา จึงน่าจะพิจารณาจากบทบัญญัติดังกล่าวโดยเฉพาะ นอกจากนั้น พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ บัญญัติเรื่องการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไว้ โดยกำหนดให้เป็นอำนาจของศาลที่จะสั่งเพิกถอนสิทธิดังกล่าว และไม่ปรากฏว่ารัฐธรรมนูญหรือกฎหมายอื่นใดให้อำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตัดสิทธิผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา ดังนั้น การที่คณะกรรมการการเลือกตั้งอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๑๐ (๗) ออกระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ฯ จึงน่าจะมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ นอกจากนี้ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภามีความเห็นว่าการออกระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ฯ นั้น ได้ก่อให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวางในหมู่มหาชน สมควรที่จะได้มีข้อยุติเป็นบรรทัดฐาน เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการจัดการเลือกตั้งครั้งต่อไป จึงอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๘ เสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยในประเด็นดังกล่าวข้างต้น

ประเด็นเบื้องต้นที่ต้องพิจารณามีว่า การที่ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเสนอเรื่องพร้อมความเห็นเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย เป็นไปตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๘ วรรคหนึ่ง หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า "ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเห็นว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ หรือการกระทำใดของบุคคลใดตามมาตรา ๑๙๗ (๑) มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครองเพื่อพิจารณาวินิจฉัย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลปกครอง แล้วแต่กรณี" เป็นบทบัญญัติที่ให้อำนาจผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาในการเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครองพิจารณาวินิจฉัย เมื่อเห็นว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ หรือการกระทำของบุคคลใดตามมาตรา ๑๙๗ (๑) มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ แต่ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลปกครอง แล้วแต่กรณี

ส่วนระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ก่อนประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๔๓ เป็นระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งออกโดยอาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๑๐ (๗) เป็นระเบียบที่ถือว่าเป็นกฎหรือข้อบังคับตามที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๘ หรือไม่นั้น ในกรณีนี้เมื่อนำเอาคำนิยามของคำว่า กฎ ตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓ เป็นใจความว่า กฎ หมายความว่า พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง ข้อบัญญัติท้องถิ่น ระเบียบ ข้อบังคับ หรือบทบัญญัติอื่นที่มีผลบังคับเป็นการทั่วไป โดยไม่ได้มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดหรือบุคคลใดเป็นการเฉพาะมาเทียบเคียงแล้วระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งดังกล่าวจึงย่อมถือได้ว่าเป็นกฎ หรือข้อบังคับตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๘

ส่วนประเด็นที่ว่าเรื่องที่เสนอของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภานี้ ศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครองจะเป็นผู้มีอำนาจพิจารณานั้น รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๖ ได้บัญญัติอำนาจหน้าที่ของศาลปกครองไว้ว่า “ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่เป็นข้อพิพาทระหว่างหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในบังคับบัญชา หรือในกำกับ ดูแลของรัฐบาลกับเอกชน หรือระหว่างหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในบังคับบัญชา หรือในกำกับดูแลของรัฐบาลด้วยกัน ซึ่งเป็นข้อพิพาทอันเนื่องมาจากการกระทำ หรือการละเว้นการกระทำที่หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นต้องปฏิบัติตามกฎหมาย หรือเนื่องจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำที่หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น ต้องรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ” ซึ่งหมายถึง การให้อำนาจศาลปกครองพิจารณาพิพากษาข้อพิพาทระหว่างหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่อยู่ในบังคับบัญชา หรือในกำกับดูแลของรัฐบาลกับเอกชน หรือระหว่างหน่วยงานดังกล่าวด้วยกันเอง ไม่รวมถึงองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งไม่อยู่ในกำกับดูแลของรัฐบาล คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ไม่ใช่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่อยู่ในบังคับบัญชา หรือกำกับดูแลของรัฐบาล ดังนั้นประเด็นที่ว่าระเบียบของคณะกรรมการการเลือกตั้งชอบด้วยรัฐธรรมนูญ หรือไม่จึงไม่อยู่ในอำนาจวินิจฉัยของศาลปกครอง การพิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง จึงเป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ จึงเห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเรื่องที่ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเสนอมาข้างต้น

คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ชี้แจงสรุปได้ว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ออกระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ฯ ข้อ ๖ ทวิ กำหนด “หลักเกณฑ์” ที่มีความว่า “ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ประกาศผลการเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ใดเกินกว่าหนึ่งครั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจวินิจฉัยโดยใช้คะแนนเสียงเอกฉันท์ให้ถือว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้นั้นมิได้เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งใหม่อีก” นั้นเป็นวิธีการช่วยให้การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และไม่ถือว่าเป็นการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาของผู้สมัคร ผู้สมัครยังมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภาในคราวต่อไปได้ ตามระเบียบนี้ คณะกรรมการการเลือกตั้งถือว่าเมื่อปรากฏว่าผู้สมัครใช้สิทธิของตนไม่สุจริตในการเลือกตั้งใหม่เป็นครั้งที่สองสิทธินั้นจะไม่ได้รับการคุ้มครอง เฉพาะในการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาครั้งนั้นเท่านั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งยืนยันว่า นอกจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง ใช้วิธีไม่ประกาศชื่อและมีการเลือกตั้งใหม่แล้วยังปรากฏว่าผู้สมัครใช้สิทธิไม่สุจริตอีก ถ้าไม่มีมาตรการใด ๆ เพิ่มเข้ามา การเลือกตั้งจะต้องมีขึ้นต่อไปไม่มีที่สิ้นสุด คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ชี้แจงว่า ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งข้างต้นออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๑๐ (๗) ที่บัญญัติว่าให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่เมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

ประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยต่อไปมีว่า ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ฯ ข้อ ๖ ทวิ ซึ่งกำหนดว่า “ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง ไม่ประกาศผลการเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ใดเกินกว่าหนึ่งครั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจวินิจฉัยโดยใช้คะแนนเสียงเอกฉันท์ให้ถือว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้นั้นมิได้เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งใหม่อีก” มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่

ในการพิจารณาว่า ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ข้อ ๖ ทวิ ข้างต้น ชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่ ต้องพิจารณาจากหลักการที่ว่าสิทธิเลือกตั้งและสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา เป็นสิทธิพื้นฐานของพลเมือง และการจำกัดสิทธินี้ต้องมีข้อจำกัดที่จำเป็นจริง ๆ เท่านั้น รัฐธรรมนูญมีเจตนารมณ์ที่คุ้มครองสิทธิของพลเมืองจึงได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง ว่า “การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้” ดังนั้น การจำกัดสิทธิที่รัฐธรรมนูญรับรองรวมทั้งสิทธิในการสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา จะกระทำได้ก็ต่อเมื่อมีบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะกำหนดไว้เท่านั้น

การปกครองระบอบประชาธิปไตยมีหลักการที่สำคัญคือ ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ดังที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ การมีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นการแสดงออกของการเป็นเจ้าของอำนาจนี้ จึงมีการกำหนดให้สิทธินี้ผูกกันกับความเป็นพลเมืองไม่ใช่ขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น เช่น ฐานะทางเศรษฐกิจ ชนชั้น หรือการศึกษา ข้อจำกัดของสิทธินี้มีได้เท่าที่จำเป็นจริง ๆ ที่ยอมรับกัน เช่น อายุน้อยเกินไป หรือเป็นผู้วิกลจริต เป็นต้น ในส่วนของสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภานั้น เป็นการอิงพื้นฐานเช่นเดียวกันกับสิทธิในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง แต่มีการเพิ่มคุณสมบัติและข้อห้ามบางประการเพื่อให้เหมาะสมกับการดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา

รัฐธรรมนูญได้บัญญัติคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาไว้ในมาตรา ๑๒๕ และลักษณะต้องห้ามไว้ในมาตรา ๑๒๖ ซึ่งในมาตรา ๑๒๖ นี้ก็มิได้ระบุลักษณะต้องห้ามตามที่ระบุไว้ในระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ฯ ข้อ ๖ ทวิ สิทธิของบุคคลในการสมัครรับเลือกตั้ง จะถูกจำกัดได้เฉพาะกรณีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๖ เท่านั้น

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่า ด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๑๐ (๗) ได้บัญญัติให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ หรือสั่งให้มีการนับคะแนนใหม่ เมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า การเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้น ๆ มิได้เป็นไปโดยสุจริต และเที่ยงธรรม ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีพิจารณาที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด มาตรา ๑๐ (๗) นี้ เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๕ (๔) ซึ่งบัญญัติให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ได้เมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า การเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้น ๆ มิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ดังนั้นคณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจตาม มาตรา ๑๔๕ และมาตรา ๑๔๗ ให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือนับคะแนนใหม่เท่านั้น แต่รัฐธรรมนูญไม่ได้ให้อำนาจคณะกรรมการการการเลือกตั้งตัดสิทธิหรือเพิกถอนสิทธิของผู้สมัครรับเลือกตั้ง แม้ว่าระเบียบคณะกรรมการเลือกตั้ง ฯ ข้อ ๖ ทวิ ไม่ได้ใช้คำว่าเพิกถอนสิทธิ แต่การที่ไม่ให้ผู้สมัครที่ไม่ได้รับการประกาศผลเกินกว่าหนึ่งครั้งไม่ได้เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งใหม่อีก มีผลเท่ากับเป็นการเพิกถอนสิทธิ แม้จะเป็นการไม่มีสิทธิเพียงการเลือกตั้งครั้งนี้เท่านั้นก็ตาม

นอกจากนี้อำนาจในการเพิกถอนสิทธิของผู้สมัครรับเลือกตั้งควรเป็นองค์กรอื่นที่มิใช่คณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อให้เป็นไปตามหลักการถ่วงดุลอำนาจขององค์กรต่าง ๆ อันเป็นหลักสำคัญของการปกครองในระบบประชาธิปไตย ดังนั้น องค์กรที่ดูแลการใช้สิทธิของประชาชนนั้นควรจะเป็นคนละองค์กรที่มีอำนาจในการตัดสิทธิหรือเพิกถอนสิทธิ

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ก่อนประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๔๓ ข้อ ๓ เพิ่มความเป็น ข้อ ๖ ทวิ ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ เพราะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญเป็นอันใช้บังคับมิได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖

นายสุจิต บุญบงการ
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ